GAZETA
Wielkiego Xięstwa
POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 132. W Piątek dnia 9. Czerwca. 1843.

Wiadomości zagraniczne.

Rossya.

Z Petersburga, dnia 25. Maja.

Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Rossyjski przy Porcie Ottomańskiéj Radzca Tajny Butieniew mianowany został w tymże charakterze przy Dworach Rzymskim i Toskańskim, a Rzeczywisty Radzca Stanu Titow Posłem nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym przy Porcie Ottomańskiéj.

Przez Ukaz Cesarski Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny przy Dworach Rzymskim i Toskańskim Radzca Tajny Potemkin na własną prośbę otrzymuje zupełne od służby uwolnienie.

Najłaskawiéj zostali mianowani: Zarządzający Wileńską Izbą Dóbr Państwa Radzca Stanu Kałkatin Rzeczywistym Radzcą Stanu i Kowieńskim Cywilnym Gubernatorem. — Zostający w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Radzca Stanu Smirnow Mistrzem obrzedów Dworu, jakowego urzędu sprawował obowiązki. — Starszy sekretarz Poselstwa Neapolitańskiego Radzca Kollegialny Xżę Dołgorukow, Radzcą poselstwa w Konstantynopolu, na miejscu Radzcy Stanu Daszkow, a ten ostatni Zarządzającym konsulostwem Jener., w Wołoszech i Multanach.

N. Cesarz ukazem 26. Kwietnia dla opatrzenia wydatków przypadających na rok 1844., potrzebnych na robotę drogi żelaznéj Petersbursko-Moskiewskiéj, zalecił Ministrowi Skarbu otworzyć zagraniczną, ośmiu milionów rub. sr. pożyczkę, na takich głównie warunkach.

I. Pożyczka ta będzie wciągniona do księgi długów Państwa jako trzecia czteroprocentowa pożyczka. Bilety Komissyi umorzenia długów Państwa, przeznaczające się i na tę pożyczkę po 575 rub. sr. każdy, dzielą się na 320 seryi w każdéj po 50 biletów. Bilety te mają przynosić po 4^0_0 na rok, począwszy od 1. Sierpnia b. r. Każdy bilet ma 20 kuponów, do pobierania w terminie właściwym procentów, których wypłata ma się odbywać w Komissyi Umorzenia Długów, za każde półrocze od 1. Lutego do 1. Kwiet. i od 1. Sierp. do 1. Paździer. — Po upłynieniu pierwszych dziesięciu lat pożyczki, na bilety pozostałe w obiegu, wydane będą nowe kupony. II. Pożyczka ta, ma przeznaczony dla siebie, oddzielny od innych pożyczek, fundusz umorzenia, mający wynosić w

1844. r. 75000 r. sr., a w dalsz. latach mianowicie od 1845. r., 200,000 r. s. corocznie, t. j. dwa i pół od sta od nominalnego kapitału. Fundusz ten ma służyć na spłatę biletów wylosowanych. III. IV. Realizacya téj pożyczki powierza się domowi handlowemu w Petersburgu Barona Stieglitz. Rachunek summ wpływających z téj pożyczki ma być prowadzony oddzielnie od innych przychodów i rozchodów Państwa.

G a l i c y a.

Dokończenie przerwanego artykułu ze Lwowa o czynnościach sejmu w Królestwie Galicyi i Lodomeryi w roku 1841. odbytego:

Rozprawy Sejmu.

Na tym sejmie czytane było zdanie sprawy komissyi stanowéj, przeznaczonéj do zastanowienia się nad projektem przyłączania się do jednego z istniejących towarzystw wzajemnego zabezpieczenia od pożarów, lub zawiązania osobnego towarzystwa w tym celu. Zdaniem komissyi było, aby tę rzecz odłożyć do czasu, w którym zaprowadzenie towarzystwa kredytowego ułatwi szacowanie realności mających się zabezpieczać i wpływ opłat za zabezpieczenie; co też jednomyślnie uchwalono.

Na prośbę przedsiębiercy teatru polskiego J. N. Kamińskiego, postanowiły Stany dotychczasowe wsparcie po 2000 zr. na rok temuż teatrowi udzielane, i nadal aż do czasu otworzenia nowego teatru Hr. Skarbka pro rata temporis z funduszu domestykalnego udzielić, i oraz zanieść pokorną prośbę do Jego C. K. Mości o łaskawą sankcyę.

Stanisław Hr. Skarbek, jako kurator fundowanego przez siebie domu ubogich i domu sierot, upraszał na utrzymanie przyszłe teatru polskiego we Lwowie, o wsparcie coroczne w ilości 4000 zr. Stany postanowiły prosić J. C. K. Mości o łaskawe pozwolenie, aby im wolno było dać Hr. Skarbkowi żądane wsparcie na utrzymanie teatru polskiego pod warunkami: a) aby Hr. Skarbek za siebie i swoich następców na cały czas trwającego przywileju swojego, obowiązał się utrzymywać doborną scenę polską, i dawać co miesiąc po 10 widowisk; b) aby opłata od wstępu na te widowiska zrównaną była z cenami widowisk niemieckich; c) dotychczasowych aktorów teatru polskiego poleciły Stany względom Hr. Skarbka.

Na tymże Sejmie Wybór stanowy otrzymał polecenie przygotować co potrzeba do założenia w Galicyi kassy oszczędności, i o skutku zdać sprawę na przyszłym Sejmie.

Także uchwalono jednomyślnie prosić J. C. K. Mości, aby na przyszłość Sejmy galicyjskie odbywały się około połowy Września, jakoteż,

Aby uciążliwe dla galicyjskiego handlu wołami środki ostrożności przeciw zarazie na bydło, w drodze przez Szląsk i Morawiję na targi ołomunieckie i wiedeńskie pędzone, przynajmniéj w czasie, kiedy zaraza w kraju nie panuje, ustawały.

Uchwalono jednomyślnie właścicielce Wybranówki Róży Hrabinie z Cieńskich Łosiowéj za zapis na założenie szkoły gospodarskiéj i leśniczéj, równie jak Zuzannie Hrabinie Ożarowskiéj i C. K. wyższemu komisarzowi wojennemu S. W. Schiesslerowi, za uwieńczone szczęśliwym skutkiem usiłowania w zaprowadzeniu w Galicyi sal ochrony dla małych dzieci, dzięki Stanów przez Wybór stanowy oświadczyć.

Powyższe punkta zostały najwyższą uchwałą z dnia 28. Maja r. 1842. rozwiązane jak następuje:

Doniesienie względem odroczenia czynności co do Instytutu wzajemnego zabezpieczenia od ognia, przyjmuje N. Pan do wiadomości.

Co do wsparcia teatrowi polskiemu na rok 1841. assygnowanego, udziela Najjaśniejszy Pan swego najwyższego przyzwolenia, jakoż i na assygnowanie takiéjże kwoty za rok 1842. najłaskawiéj zezwala.

Prośba Hr. Skarbka jako kuratora zawiązać się mającego instytutu ubogich i sierot, tudzież teatru temu celowi poświęconego, co do wsparcia rocznego w kwocie 4000 zr., ma być Najjaśniejszemu Panu wtenczas przedstawiona: kiedy zdanie sprawy co do szczegółów zamierzonego przez Hr. Skarbka instytutu, na którego korzyść owe wsparcie obróconém być ma, najwyższą uchwałą z d. 16. Kwietnia r. 1842., a dekretem nadwornéj kancelaryi z dnia 24go Kwietnia r. 1842. Nr. 11,988 zażądane, przełożoném będzie.

Doniesienie o rozpoczęciu czynności założenia kassy oszczędności na celu mających, przyjmuje J. C. K. Mość do wiadomości.

Najjaśniejszy Pan wydał stósowny rozkaz,

aby prośbie Stanów względem odbywania Sejmów około połowy Września zadość uczyniono.

Co do prośby Sejmu o zniesienie przepisów względem przeglądu bydła w Morawii i Szląsku istniejących, kazał Najjaśniejszy Pan zdanie sprawy sobie przedłożyć, zatém i ten przedmiot się rozwiąże.

Uchwałę Stanów co do Instytutu gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa, przez Różę Hrabinę Losiową założyć się mającego, raczył Najjaśniejszy Pan aż do bliższego rozwinięcia i wyjaśnienia tego przedmiotu wstrzymać.

F r a n c y a.

Z Paryża, dnia 28. Maja.

Młody Xiążę Hieronim znów dał w Marsylii ludziom sposobność mówienia o sobie. Jak wiadomo miał on we Włoszech zajście honorowe z hrabią Laroche-Pouchin, że jednak policya bardzo ich śledziła, opuścili ojczyznę w celu rozprawienia się z sobą gdzie za granicą. Lecz nie musieli się Panowie coś spieszyć, bo dopiero po powrocie Xięcia z Hiszpanii zjechali się przeciwnicy w Marsylii, lecz i tu już na nich policya czekała. Pan Merry, sekundant Xięcia, proponował pojedynek w pokoju lub sali jakiéj, ale Pan Laroche-Pouchin niechciał, a tymczasem prefekt przysposobił takie środki, że ani im myśleć było można o pojedynku. Doniósł on bowiem Xięciu, że postawi żandarma w drzwiach jego, i ten niespuści go z oczu, czego ów chcąc uniknąć, dał wreście słowo, że się w Marsylii bić nie będzie; pozostał więc wolny. Lecz wieczorem ledwo spostrzegł hrabiego przechadzającego się pod oknami swego hotelu, gdy na raz tenże, przez nisko leżące okno rzucił mu swą rękawiczkę pod nogi zawoławszy: »A vous ce gant, prince Napoleon.« Xiążę udał się natychmiast do Generała d'Hautpoul z przełożeniem, że za taką publiczną zniewagę niezwłocznie musi mieć satysfakcyą, prosi więc o zwrócenie sobie danego prefektowi słowa. Lecz ten niechciał tego na żaden sposób uczynić i co więcéj, nawet kazał wyzywającego zaaresztować i pod sąd oddać. Poczém Xiążę musiał z niczém do Włoch powrócić.

Z dnia 30. Maja.

Dziennik sporów, który dotychczas żadnego jeszcze nie był objawił zdania o nowém zawikłaniu spraw hiszpańskich, po nadejściu najnowszych doniesień telegraficznych tak się wyraża: »Doniesienia z Hiszpanii nader są zasmucające. Obecna chwila pełna jest agitacyi, która lada moment stanowcze przesilenie wywołać może, gdy tymczasem przyszłość, daleka od rozwiązania trudności, w jakie się Regent wplątał, powiększyć je tylko zdoła. Nieszczęsny naród! Kortezy są rozwiązane, nowa legislatura zwołana na dzień 26go Sierpnia. Tymczasowo będzie Hiszpania bez budżetu. Aby rzeczy do ostateczności nie przyprowadzać przez jawne nadwerężenie konstytucyi, widział się rząd zmuszonym do oświadczenia, że aż do zebrania nowych Kortezów i regularnego postanowienia budżetu, opłata wszelkich podatków od możności zależeć ma. Skutkiem tego jest powszechne rozdraźnienie umysłów. Z obu stron panuje obawa: rząd boi się rozruchu, a lud jakiego zamachu ze strony rządu. Dzienniki wiernym są obrazem zawikłanych tych i niebezpiecznych stósunków. Deputowani, członkowie rozwiązanego zgromadzenia Kortezów, powracają do swych prowincyi, zanosząc tamże oburzenie, którem są przejęci. Barcelonę hamuje tylko pamięć świeżego nieszczęścia, a przecież i gorzkie to przypomnienie ledwo rozdraźniony lud na wodzy utrzymać może. Saragossa i Walencya gotowe są wytrzymać walkę, albo ją téż może rozpocząć. I takowy stan rzeczy trwać ma przez trzy miesiące, bo nowe Kortezy zbiorą się dopiéro na d. 26. Sierpnia. Któż się spodziewać może, że tak rozdraźnione namiętności na odroczenie trzech miesięcy pozwolą? Trzy miesiące pełne niespokojnych obaw i środków zaradczych, jakie w wigilią bitwy napotykać się zwykły, na stronie rządu; trzy miesiące położenia pełnego groźnych wypadków i nieustannych wzburzeń w umysłach; — w tak długim przeciągu czasu trudno się spodziewać, aby jedna lub druga strona nierozmyślnym jakim krokiem rozwiązania nie przyspieszyła. Najmniejsza iskierka rozniecić może ogromny pożar. Wszystkiego obawiać się należy. Ale przypuściwszy nawet, że rząd mądrych chwycąc się środków, te trzy miesiące czasu zyskaćby mógł, to przecież pytanie, czyli wiele przez to dokaże. Zostajeż wtedy nareszcie inny jeszcze wybór nad ten, albo Kortezom ustąpić, albo konstytucyi gwałt zadać? Możeż sobie ministeryum Becerra rozsądnym sposobem pochlebiać, że pomyśl-

 podobném się być zdaje.

Z dnia 31. Maja.

le Messager opisuje dziś szczegółowo szczę-
ś liwą wyprawę Xcia Aumale. Treścią wszys-

niejszych dostąpi wyborów? Ażaliż nie dosyć nauczyło doświadczenie we wszystkich krajach konstytucyjnych, że walka o wybory zawsze na szkodę rządu wypada, kiedy tenże walkę owę rozpoczyna i namiętności na pole bitwy wyzywa? Nie masz wątpliwości, że opinia publiczna w wyborach wybuchnie, i to, jeźli się aż do czasu tego tyle zmiarkuje, że się w gwałt nie zamieni.« W dalszéj osnowie wykazuje »Dziennik sporów« niedorzeczność kroku Regenta w rozwiązaniu Kortezów, zwalając całą winę na partyą radykalną z roku 1812. i fakcyą militarną Ayacuchos, obiedwie oparte na Esparterze i Anglii; kończy wyznaniem, że Francya chce młodéj monarchiczno-konstytucyjnéj Hiszpanii

— — Użalano się tu dotąd powszechnie na sposób, w jaki sobie urzędnicy pograniczni postępowali z obcymi przebywającymi granicę francuzką. Mianowicie skarzono się na przeszukiwanie kobiet. Z téj przyczyny odezwało się kilku deputowanych z żądaniem do P. Lacave-Laplagne, aby przeglądanie podróżnych, jeźli nie całkiem znieść, to przynajmniéj znacznie ograniczyć. Pan Lacave-Laplagne odpowiedział, że właśnie niedawno temu wydał rząd okólnik do wszystkich urzędników pogranicznych, w którym sposób przeglądania podróżnych bliżéj jest oznaczony. Przeszukiwanie osoby podróżnego wtedy tylko miejsce mieć może, kiedy takowy o przemycanie jest oskarzony lub mocno podejrzany. W każdym razie rewizya takowa nastąpić tylko może za upoważnieniem wyższego urzędnika celnego.

Obiecana w Hiszpanii amnestya, stósownie do doniesień telegraficznych, ogłoszoną już została takowym, którzy od 1. Września 1840. za przekroczenia polityczne podpadali śledztwu albo téż już skazani byli. Wyłączeni są na teraz jeszcze wszyscy wychodźcy i wszyscy zwolennicy Don Carlosa. Wszakże zamiarem być ma rządu, rozciągnąć amnestyą na wszystkie klassy przeciwników teraźniejszéj konstytucyi i władzy. Tym sposobem nowy gabinet przewyższyłby liberalność gabinetu Lopez, a tym samym słusznyby znalazł powód nieprzywrócenia wszystkich amnestyowanych do dawnych ich urzędów, co właśnie rzeczone ministeryum uczynić obiecało. Jakož w rzeczy samej przywrócenie to ze względu tak na zwo-

Z dnia 31. Maja.

Messager opisuje dziś szczegółowo szczęśliwą wyprawę Xcia Aumale. Treścią wszystkiego jest, że Xżę Aumale attak swój przeciw korpusowi z 9—10000 ludzi tylko z 500 jeźdźcami wykonał, ponieważ położenie rzeczy tak było naglące, iż Xiążę na przybycie piechoty swojéj czekać nie mógł. Kilku najznakomitszych oficerów Emira, familie obudwóch jego Kalifów, żony i dzieci wielu znakomitych Arabów wszystko to dostało się w ręce Xięcia. Ogólna liczba jeńców wynosi około 7000; liczba zabranego bydła około 60,000 sztuk. Xiążę nie może się dosyć nachwalić wojska, które pod jego walczyło rozkazami.

Generał Narvaez, jeden z powierników Królowéj Krystyny, wyjechać ma do Bajonny, gdzie poruszenia hiszpańskie z bliska uważać będzie. Nie uszło i to uwagi, że owdowiała Królowa Hiszpanii w ostatnich dniach ciągłe prawie odbywa konferencye z Panami Martinez de la Rosa i Hr. Toreno.

Piszą z Toulonu na dn. 27. t. m. »Okręt parowy »Veloce« otrzymał rozkaz telegraficzny, aby każdéj chwili do odjazdu był gotów. Rówcześnie nakazano, aby okręty liniowe »Alger,« »Diademe« i »Jemappes,« gotowe były do wyjścia pod żagle. O przeznaczeniu okrętów tych nic pewnego nie wiadomo; spodziewają się tylko, że ku brzegom hiszpańskim popłynąć mają.

Wiadomości giełdowe z dnia tego nie bardzo są pomyślne. Doniesienia hiszpańskie niepomyślny wpływ wywarły na bieg wszystkich papierów.

Hiszpania.

Z Barcelony, dnia 23. Maja.

Tutejsze Ayuntamiento wydało w skutek oddalenia ministeryum Lopeza następującą odezwę:

»Barcelończykowie! Miasto wasze cieszyło się już nadzieją, że rany zadane mu przez nieprzyjaciół jego dobrego bytu i poważania, w krótce uleczonémi będą; aż tu nagle znów zostało pogrążone w przepaść niepewności swego przyszłego losu. Gabinet ów, który miasto wasze i cała Hiszpania, jako jutrzenką zbawienia powitała już nieistnieje niestety. Ayuntamiento czuło przy odebraniu téj smutnéj wie-

ści, jakie wrażenie na umysłach waszych zrobi ten wypadek, i bojąc się abyście coś przeciw waszemu dobru w pierwszéj chwili słusznego gniewu nieprzedsięwzięli, widzi się być spowodowaném do dania wam rady, abyście zachowali ową w przysłowie już weszłą mądrość, stanowiącą najpiękniejszą stronę waszego charakteru. Wasze ayuntamiento zapewnia was jak najuroczyściéj, że strzedz waszych praw dzielnie będzie, i że waszéj uwagi zwracać nie przestanie na najmniejsze nadweręźenia konstytucyi. Barcelończykowie miejcie tylko ufność do waszéj władzy i zachowajcie potrzebną zgodę połączoną z rozumem! Wasza rada miejska posiada potrzebną moc i energią, aby was a z Wami wolność i niepodległość obronić, choćby Bóg wie jacy zagrażali wam wrogi.«

Nadzwyczajny goniec z ministeryum Becerra przywiózł Generalnemu Kapitanowi Cortinez rozkaz, aby mieszkańcom Barcelony zwrócić złożoną nadzwyczajną wojenną kontrybucyą, wszakże nie gotówką jednak, lecz bonami, które odbierać będą zamiast kwitów podatkowych.

Przed pocztą zebrało się było wielkie mnóstwo ludzi oczekujących na nowsze nowiny z Madrytu i Saragossy. Alkade przeczytawszy odebrane depesze przemówił w ten sposób do zgromadzonych: »Wiedzcie, że Pułkownik Prim z wielu innymi patryotami znajduje się obecnie w Katalonii i organizuje 40,000 wojska na obronę praw kraju. Tutaj jednak niechaj mi się nikt nie rusza, bo niechcę zakłócić dobrego porozumienia z wojskiem, w jakiem się znajdujemy. Ci którzy chcą jąć się broni, mogą miasto opuścić i złączyć się z obrońcami naszych swobód. Żadne bowiem powstanie wewnątrz murów Barcelony wybuchłe nie udało się dotąd oprócz tego, któremu ja w r. 1840. przewodniczyłem. Ci, którzy mnie posądzają, że jestem Esparterystą, oczerniają mnie tylko; dowodzę, że nim wcale nie jestem.« Po téj przedmowie, utworzyły się po publicznych placach i promenadach grupy robotników. Dodał późniéj pierwszy Alkade i to, że Pan Prim przybędzie w krótce w okolice Barcelony, i wyda potrzebne rozporządzenia.

Paryż, dnia 31. Maja.

Smutne nowiny o skutkach wywołanych ostatnią zmianą ministeryum niepotwierdziły się dotąd jak twierdzą. Rozsiana pogłoska przez Dziennik Sporów o wybuchu rewolucyi w Saragossie jest czystym wymysłem. Co do Barcelony, to miasto to, sądząc po odezwie ayuntamiento ogłoszonéj 24. nie myśli, mimo swéj niezawodnéj oppozycyi przeciw ministeryum Gomez Becerra, występować po za karby konstytucyi i prawa. — Co się zaś tyczy doniesienia zrobionego przez ostatni dziennik Presse, o tém, że znany Pułkownik Prim z katalońskimi deputowanymi ma się w Katalonii znajdować dla powołania ludu do broni, to jest rzeczą bardzo podejrzanéj wiary; bo dziennik ten wciąż piosnkę Krystyny śpiewa, i już dawniéj się był starał przez rozsiewanie najsmutniejszych baśni i opisywanie najokropniejsze małoznacznych wypadków przysłużyć się Exregentce; jak gdyby tym sposobem interes panującéj obecnie dynastyi w Hiszpanii co na tém mógł zyskać dobrego, i jakby strącenie niecierpianego Espartery, przy tak bliskiem udoletnieniu młodéj Izabelli, mogło iść w porównanie z nieszczęściami wywołanéj przez to wojny domowéj. Zresztą w Madrycie samym d. 24. panowała zupełna spokojność, a jak się zdaje i zadowolenie, które się zapewne i na drugi dzień podczas rewii wojska liniowego i gwardyi narodowéj nie zmieniło. Rozumieją, że dla tego Regent rewią tę nakazał, aby się przekonać, czyliby rozwiązanie Kortezów nie pociągało za sobą bezpośrednich trudności. Gdy zaś istotnie już nadeszła wiadomość o rozwiązaniu Izb, musiała próba wypaść podług życzenia.

Turcya.

Z Konstantynopola, dn. 17. Maja.

(G. P.) — Stanął tu przed kilku dniami goniec z Petersburga. Depesze, które P. Buteniew odebrał, pełne są pochwał, które Cesarz oględnemu i mądremu postępowaniu posła swego oddaje. Wspomniano oraz w nader pochlebny sposób o skuteczném i lojalném braniu się Sprawującego interessa Austryi. Równocześnie polecono Panu Buteniewowi, aby niezwłócznego oddalenia Wutsicza i Petroniewicza z Serbii zażądał, co P. Buteniew już i tak z własnego natchnienia uczynił. Co do wypadku przyszłego wyboru w Serbii, coraz powszechniéj do zdania tego się skłaniają, że Kara Georgiewicz nad przeciwnikiem swoim, starym Miłoszem zwycięstwo odniesie. Chociaż Rossya Miłoszowi najbardziéj sprzyja, nie chce

jednak bezpośredniego wpływu na wybory wywierać, owszém gabinet Cesarski zalecił ajentowi swemu, aby się wszelkiego wpływania na sprawę tę wstrzymywał, ponieważ Rossya protestując przeciw ostatniéj rewolucyi i podając swe ultimatum Porcie do niczego innego nie zmierzała, jak do ustalenia istotnych stósunków między Rossyą i Xięstwy naddunajskiémi i do przywiedzenia ich na pamięć mieszkańcom tych krain. — Sir St. Canning i P. Bourquenay mocno się gniewają, że rozterki Serbskie taki wzięły koniec; pytamy się, jakiém prawem, kiedy Anglia i Francya samoistnie w pytaniu tém wystąpić się wzbraniały. Zaiste z stanowiska równowagi Europejskiéj i uznanéj przez wszystkie mocarstwa niezawisłości Porty Otomańskiéj przeciw ultimatum Rossyjskiemu wieleby powiedzieć i Sułtanowi w oporze przeciw roszczeniom Rossyi podporę dać mogły; ale nie uczyniły tego i pozostawiły Austryi saméj rozwiązanie tak delikatnego zadania. Od téj chwili widzimy Rossyę prawie znikającą z widowni i Austrya, dla położenia swego i bezpośredniego sąsiedztwa do wmieszania się wezwana, rozpoczyna potrzebne układy, popiéra je z stałością i powoduje nareszcie Portę do zastósowania się do ducha istnących ugód i do nakazania nowego wyboru. Wypadku tego spodziewaliśmy się od razu. Austrya przyłożywszy się tym sposobem do załatwienia tego pytania, przyjęła równocześnie na siebie obowiązek święty czuwania i na przyszłość nad stanem tych krajów, aby żadne intrygi tam się nie wkradły i Porta nieprawnie uszczerbku nie doznała.

Egipt.

Alexandrya, dnia 6. Maja.

Mehmed Ali wciąż jest na ciele zdrowy, wyjeżdża co dzień na świeże powietrze z Sami Baszą, i żywą z nim zwykle prowadzi rozmowę. Zdaje się jednak, że cierpi już znaczne osłabienie mózgu, bo czasem jest jak obłąkany; wciąż marzy o niepodobnych rzeczach; raz widzi się być panem 8 milionów ardepów z Konstantynopola; drugi raz chce ukończyć budowę kanałów milowych w jednym roku. Zrobi mu ktoś nadzieję wynalezienia węgla kopalnego pod Kosier, to natychmiast chce koléj żelazną z Kairo ukończyć do Suez. — Mówi kto, że bawełna stoi źle w cenie w Europie; dalejże zaraz chce skupować wszystką w Egipcie i czekać z nią na lepsze czasy. Jeżeli jaki kupiec mówi o założeniu towarzystwa assekuracyjnego na towary i bydło przechodzące do Suez, natychmiast każe się napisać z 150,000 talaris akcyi, a na wieczór ręczy już innemu, że za 400,000 talaris weźmie akcyi do innego przedsięwzięcia. Jak zaś ma zapłacić zaległy haracz, opłacić wojsko i urzędników, o tém ani pomyśli.

Rozmaite wiadomości.

Z Poznania, dnia 7. Czerwca. — Ilość przywiezionéj aż do dnia dzisiejszego w południe na targ wełny wynosi 18,260 cent. a dowozy wciąż trwają. Przy przedażach dotychczas odbytych w ogóle ceny przeszłoroczne otrzymywano.

— »Orędownika Naukowego« wyszedł Nr. 20. i zawiera: Poezya: Uczta kasztelana. — Kilka słów o szkołach elementarnych w W. X. Poznańskiém p. elementarnego nauczyciela. — Przegląd: Obraz panowania Zygmunta III. p. F. Siarczyńskiego. T. 1. nakładem Nowéj księgarni w Poznaniu. — Korrespondencya z Krakowa. — Nowiny literackie.

— »Tygodnika literackiego« wyszedł Nr. 21. i zawiera: Krótki rys historyi Maticy czeskiéj. (D. c.) Do historyi dawnéj Polski. — Poezya: Do***. — Ostatnia wiosna Pokucianki. (D. c.) — Dom obłąkanych w Owinskach. (Dokończ.) Korrespondencya: Przegląd lat p. Fr. W. (Dokończ.) Nowości z Warszawy. — Sprostowanie.

Pismo: Blätter für literarische Unterhaltung, w Nrze 30. na r. b. zawiera o panu Wołowskim, ziomku naszym, znanym nam z wielu względów, że tenże miał w francuzkiéj akademii politycznych i moralnych umiejętności w Paryżu piękną prelekcyę: »Sur les marques de fabrique en Allemagne dans les rapports avec l'organisation industrielle.« Wołowski, mówi to pismo, jest jedną z pierwszych ozdób konserwatoryum zwanego conservatoire des arts et metiers, które pomiędzy pracującą klassą pożyteczne wiadomości rozpowszechnia. Jest on najlepszym spółpracownikiem pisma: Siècle, w którém niedawno bardzo gruntowną rozprawę o kolejach żelaznych w Niemczech umieścił.

Stanisław Szczepanowski
da po ostatni raz dziś w piątek 9. Czerwca
w wielkiéj sali Bazaru

koncert na gitarze.

Przedmioty koncertu:

1) Wielka fantazya na śpiewy narodowe.
2) Czwarta fantazya *en Ut majeur* Ferdinanda Sora i ofiarowana Kalkbrennerowi, w któréj pan Szczepanowski wykona jednę waryacyą tylko lewą ręką.
3) *a.* Przypomnienia z Irlandyi.
   b. Cztery oryginalne mazurki.
4) Ustęp z koncerta, ułożonego na pieśń »Narzeczonéj« przez Aubera.
5) Dwa naśladowania głosu młodéj i staréj kobiety.

Bilet wnijścia 1 Tal. — Początek o godzinie 5.

Dzwonarz i fabrykant sikawek J. C. Brese, na Wilhelmowskiéj ulicy Nr. 1. w Poznaniu, poleca się wysokiéj Szlachcie i szanownéj Publiczności laniem dzwonów wszelkiéj wielkości, robieniem sikawek do gaszenia ognia, tudzież przedmiotów z mosiądzu i innych kruszców; żelazokrętów, śruborobów płaskich, ostrych 1, 2, i 3-gankowych jakiéjkolwiek bądź mocy; reperowaniem maszyn do rznięcia sieczki i do młócenia, jako też wszelkiemi robotami kunsztu tego tyczącémi się, zaręczając przy rzetelnéj i skoréj usłudze najumiarkowańsze ceny.

Magazyn fortepianów
LUDWIKA FALK.

Powołując się na dane tu przez Dra **Liszt** cztery koncerta, śmiem twierdzić, iż magazyn mój zaiste przezwyciężył tu wszelkie współzawodnictwo i gatunkami, z których złożon, zdolnym jest mierzyć się z najcelniejszemi wyrobniami Niemiec.

Oprócz mojego znanego składu szczególnie odznaczających się **fortepianów w kształcie skrzydła** z Wiedeńską mechaniką, przy wytwornéj powierzchowności, **prawdziwych angielskich fortepianów koncertowych,** polecam cotylko sprowadzony **dobór angielskich fortepianów w formie stołowéj** na rozmiar **6½ oktawy** z żelazném przyrządzeniem, w tonie mało co tamtym ustępujących, i wytworném odszczególniających się uposażeniem. — Gwarancja stałe ceny i warunki zapłaty są wiadome.

Poznań.

NB. Kilka starych instrumentów (nie niżéj 6ciu oktaw) można bardzo tanio nabyć.

W. Levinthal
liwerant nadworny

z BERLINA

poleca podczas jarmarku na wełnę Szanownemu Obywatelstwu i Prześwietnéj Publiczności swój jak najlepiéj dobrany skład materyj na spodnie: bukskinowych, trykotowych i płóciennych drelowych; materyj na kamizelki: latowych kaźmirkowych, jedwabnych i pikowych; szalów i chustek na szyję; tudzież prawdziwych Wschodnio-indyjskich chustek do nosa, latowych surdutów, szlafroków, kapeluszy à la ressort i rękawiczek; co do przedmiotów gotowalnianych: wybór potrzeb na podróże srebrnych i angielskich platyrowanych, szczoteczek do włosów, schowek do cygarów, i wiele innych do tego wydziału należących artykułów.

Mieszkam w starym rynku pod Nr. 56. u handlarza mebli P. Plock, podle kupca Pana Träger.

Kurs giełdy Berlińskiéj.

Dnia 3. Czerwca. 1843.	Stopa prC.	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizna.
Obligi długu skarbowego . .	$3\frac{1}{2}$	$103\frac{2}{3}$	$103\frac{1}{6}$
Pr. ang. obligacje 1830. . .	4	103	—
Obligi premiów handlu morsk.	—	$93\frac{1}{2}$	—
Obligi Kurmarchii	$3\frac{1}{2}$	$102\frac{1}{4}$	—
Berlińskie oblig. miejskie .	$3\frac{1}{2}$	$103\frac{1}{2}$	—
Gdańskie dito w T.	—	48	—
Zachodnio-Pr. listy zastawne	$3\frac{1}{2}$	$102\frac{3}{4}$	—
Listy zast. W. X. Poznańskiego	4	$106\frac{1}{2}$	—
dito dito dito	$3\frac{1}{2}$	102	—
Wschodnio-Pr. listy zast. .	$3\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{4}$	—
Pomorskie dito	$3\frac{1}{2}$	$103\frac{1}{8}$	—
Kur- i Nowomarch. dito . .	$3\frac{1}{2}$	103	—
Szląskie dito	$3\frac{1}{2}$	$101\frac{3}{4}$	$101\frac{1}{4}$
Akcje			
Kolei Berlińsko-Poczdamskiéj	5	—	139
dito dito akcje a prioris .	4	—	103
Kolei Magdebursko-Lipskiéj	—	—	165
dito dito akcje a prioris .	4	—	$103\frac{1}{2}$
Kolei Berlińsko-Anhaltskiéj	—	$131\frac{1}{2}$	$130\frac{1}{2}$
dito dito akcje a prioris .	4	$103\frac{3}{4}$	$103\frac{1}{4}$
Kolei Düsseldorf.-Elberfeld.	5	73	72
dito dito akcje a prioris .	4	—	$93\frac{3}{4}$
Kolei nadreńskiéj	5	74	—
dito dito akcje a prioris .	4	$95\frac{3}{4}$	—
Kolei Berlińsko-Frankfurt.	5	—	$121\frac{3}{4}$
dito dito akcje a prioris .	4	—	$103\frac{1}{2}$
Kolei Śląsk. górn.	4	$109\frac{1}{4}$	$108\frac{1}{4}$
Frydrychsdory	—	$13\frac{1}{3}$	$13\frac{1}{3}$
Inne monety złote po 5 tal.	—	$11\frac{5}{6}$	$11\frac{1}{3}$
Disconto	—	3	4

Ceny targowe w mieście Poznaniu.

Dnia 7. Czerwca. 1843. r.	od Tal.	od sgr.	od fen.	do Tal.	do sgr.	do fen
Pszenicy szefel	1	25	—	1	26	6
Zyta . dt.	1	21	—	1	22	6
Jęczmienia dt.	1	10	—	1	12	6
Owsa . dt.	—	28	—	—	29	—
Tatarki dt.	1	17	6	1	18	—
Grochu . dt.	2	1	6	2	2	6
Ziemiaków dt.	—	18	—	—	19	—
Siana cetnar	1	2	6	1	5	—
Słomy kopa	5	15	—	5	20	—
Masła garniec . . .	1	15	—	1	16	—